

Аносенков А. А.,

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри тактико-спеціальної та спеціальної фізичної підготовки
факультету підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності НПУ
Одеського державного університету внутрішніх справ
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6755-2916>*

Мукоїда Р. В.,

*кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри тактико-спеціальної та спеціальної фізичної підготовки
факультету підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності НПУ
Одеського державного університету внутрішніх справ
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3505-3255>*

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ДІЯЛЬНОСТІ ІНТЕРПОЛУ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ ПРОТИПРАВНОМУ ВИКОРИСТАННЮ БПЛА

Анотація. У статті досліджено міжнародно-правові механізми діяльності Міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерпол) у сфері протидії протиправному використанню безпілотних літальних апаратів (БПЛА). Проаналізовано трансформацію загроз, пов'язаних із використанням дронів у транснаціональній злочинності, терористичній діяльності та порушеннях громадської безпеки, а також визначено роль Інтерполу у формуванні скоординованої міжнародної відповіді на ці виклики. Розкрито правові засади діяльності Інтерполу відповідно до його Статуту, зокрема принципи міжнародної поліцейської співпраці, обміну інформацією між державами-членами та політичної нейтральності. Особливу увагу приділено діяльності Центру інновацій Інтерполу як інституційної платформи для розробки методичних рекомендацій, проведення міжнародних навчань і впровадження інновацій у сфері цифрової криміналістики.

У статті проаналізовано рамкові протоколи реагування на інциденти з дронами та методологію передстандартного тестування CWA 18150, що ґрунтується на ризик-орієнтованому підході та стандартних сценаріях загроз. Показано значення класифікації сценаріїв за категоріями об'єктів захисту для формування функціональних і продуктивних вимог до систем протидії БПЛА (C-UAS). Наголошено на необхідності інтеграції міжнародних стандартів і практик цифрової криміналістики в національні правові системи, зокрема України.

Ключові слова: Інтерпол, безпілотні літальні апарати, міжнародне право, протидія злочинності, C-UAS, громадська безпека, класифікації сценаріїв (C-UAS), міжнародна поліцейська співпраця.

Постановка проблеми. Проблематика протидії протиправному використанню безпілотних літальних апаратів (БПЛА) активно досліджується в сучасній науковій літературі, однак переважно в технічному, безпековому та воєнному вимірах. Значна кількість праць присвячена оцінці загроз, захисту об'єктів критичної інфраструктури та розробці систем протидії дронам (C-UAS), тоді як міжнародно-правові аспекти та механізми правоохоронної співпраці висвітлені фрагментарно.

Стан дослідження. Важливе практичне значення мають аналітичні матеріали та методичні документи Міжнародна ор-

ганізація кримінальної поліції (Інтерпол), у яких розглядаються ризики, сценарії загроз і протоколи реагування на інциденти з дронами. Водночас ці документи здебільшого орієнтовані на практичне застосування і не містять системного науково-правового аналізу діяльності Інтерполу в межах міжнародного права.

У вітчизняних дослідженнях питання використання БПЛА розглядаються переважно з позицій національної безпеки та адміністративно-правового регулювання повітряного простору. Роль Інтерполу як суб'єкта міжнародної координації у сфері протидії протиправному використанню БПЛА залишається недостатньо дослідженою. Це зумовлює актуальність подальшого наукового аналізу міжнародно-правових механізмів діяльності Інтерполу у зазначеній сфері.

Метою статті є комплексний аналіз міжнародно-правових механізмів діяльності Міжнародної організації кримінальної поліції (Інтерпол) у сфері протидії протиправному використанню безпілотних літальних апаратів, а також визначення ролі Інтерполу у формуванні скоординованих підходів до оцінки загроз, реагування на інциденти та стандартизації систем протидії БПЛА (C-UAS) у цивільному секторі. Додатковою метою є обґрунтування значення ризик-орієнтованих методологій і стандартних сценаріїв для інтеграції міжнародних практик у національні правові системи, зокрема України.

Вклад основного матеріалу. Розвиток технологій безпілотних літальних апаратів (БПЛА) радикально трансформували архітектуру сучасної безпеки, створивши нові вектори як для інноваційної правоохоронної діяльності, так і для транснаціональної злочинності. Міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерпол) ідентифікувала дрони як один із найбільш критичних викликів десятиліття, що вимагає гармонізації міжнародних зусиль, стандартизації технічних протоколів та розбудови нових спроможностей у сфері цифрової форензики.

Центральну роль у цій діяльності відіграє Центр інновацій Інтерполу (Interpol Innovation Centre), розташований у Сінгапурі, який функціонує як глобальний інтелектуальний хаб, що об'єднує правоохоронні органи, академічні кола та приватний сектор для вивчення технологій, що виникають[1]. Діяльність

організації охоплює широкий спектр – від створення методичних рекомендацій до розробки складних систем нейтралізації загроз у міських умовах та навколо об'єктів критичної інфраструктури, таких як аеропорти та стадіони.

Статут Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол (далі – Статут), зокрема стаття 2, зобов'язує організацію забезпечувати та розвивати максимально широку взаємну допомогу між усіма органами кримінальної поліції в межах чинного законодавства різних країн. У контексті БПЛА це означає створення єдиного інформаційного простору, де 195 країн-членів можуть обмінюватися даними про нові способи використання дронів злочинними угрупованнями та терористичними організаціями. Дрони перестали бути виключно рекреаційними гаджетами, сьогодні вони є інструментами для контрабанди наркотиків через кордони, скидання заборонених предметів у пенітенціарні заклади, проведення несанкціонованого спостереження та навіть здійснення кібератак через перехоплення сигналів Wi-Fi або Bluetooth.

Інтерпол реагує на ці загрози через систему кластерів Центру інновацій, що включають дослідження та публікації, мережі експертів, підтримку спроможностей та технічну допомогу. Важливим аспектом є те, що правоохоронна діяльність у цій сфері має бути нейтральною та позбавленою політичного чи військового характеру, як того вимагає стаття 3 Статуту, хоча в умовах сучасних конфліктів, як-от в Україні, межа між цивільним та військовим використанням дронів стає дедалі тоншою[2].

Для ефективної протидії Інтерпол використовує багаторівневу класифікацію ризиків, що базується на намірах та технічній підготовці оператора. Більшість інцидентів все ще пов'язана з необізнаними або недбалими користувачами, які порушують правила польотів поблизу аеропортів, але зростаюча доступність дешевих і потужних БПЛА дозволяє зловмисникам з мінімальними витратами створювати загрози національного масштабу.

Зростання складності загроз ілюструється появою дронів, що використовують штучний інтелект для автономного наведення, що робить їх стійкими до традиційних засобів радіоелектронної боротьби (РЕБ), оскільки вони не потребують активного каналу зв'язку з оператором для виконання місії

Інтерпол розробив «Рамкову програму реагування на інциденти з дронами» (Framework for Responding to a Drone Incident), яка є основним методичним документом для поліцейських у всьому світі. Цей документ був натхненний зустріччю Глобальної експертної групи в Денвері у 2018 році та постійно оновлюється для відображення нових викликів. Програма акцентує увагу на тому, що дрони – це не просто літальні апарати, а складні джерела цифрових доказів, які потребують специфічного поводження з моменту їх виявлення.

Для офіцерів, які першими прибувають на місце події, критично важливо забезпечити безпеку та зберегти доказову базу. Протокол включає ідентифікацію самого апарата, пульта керування, мобільних пристроїв та будь-яких скинутих об'єктів. Програма надає тактичне керівництво щодо управління сценною інциденту, включаючи встановлення командних пунктів та роботу зі свідками, що є фундаментальним для подальшого розслідування [3].

Практична реалізація протоколів Інтерполу вимагає від правоохоронців глибокого розуміння як фізичних, так і цифрових аспектів загроз. Першочерговим завданням є нейтралізація безпосередньої небезпеки для громадськості, після чого розпочинається процес криміналістичної фіксації.

Ці настанови призначені для адаптації під національне законодавство кожної країни, оскільки повноваження поліції щодо втручання в польоти дронів суттєво відрізняються в різних юрисдикціях.

Ефективна боротьба з несанкціонованими польотами вимагає впровадження систем Counter-Unmanned Aircraft Systems (C-UAS). Інтерпол активно співпрацює з аеропортами та державними органами для тестування таких технологій у реальних умовах. Одним із найзначніших заходів стали навчання INTERPOL Drone Countermeasure Exercise в Осло у 2021 році, де спільно з норвезькою поліцією та аеропортом Гардермуен було перевірено 17 різних систем протидії безпілотникам, спрямованих на забезпечення безпеки в аеропортах шляхом виявлення, відстеження та ідентифікації безпілотників та їхніх пілотів. Ці системи стають важливими елементами забезпечення безпеки аеропортів, повітряного простору та захисту безпільотних зон над містами, в'язницями та критично важливою інфраструктурою [4].

Проблема вибору технології C-UAS полягає у відсутності єдиних стандартів оцінки. Хоча контрзаходи можна використовувати для виявлення, ідентифікації та визначення місцезнаходження безпілотника в певній зоні, багато країн не мають законодавства, яке б дозволяло владі втручатися в роботу безпілотника під час його польоту. Це величезний виклик для правоохоронних органів, урядів та власників повітряного простору, що вказує на явну необхідність покращення розуміння загроз, що спричиняються безпілотниками, а також розробки механізмів керівництва та звітності.

Інноваційний центр Інтерполу є партнером у фінансованому Європейським Союзом проекту Courageous, який зосереджений на створенні загальноєвропейської системи для вибору, тестування та оцінки засобів протидії дронів для правоохоронних органів. Проєкт Courageous, партнером якого є Інтерпол, спрямований на створення європейського та глобального фреймворку для відбору та тестування систем протидії. За даними Інтерполу, проєкт «Courageous» «дозволить покупцям протестувати та перевірити технологію, щоб переконатися в її працездатності», що зрештою створить більшу прозорість серед постачальників засобів боротьби з безпілотними літальними апаратами.

У межах цього проєкту було розроблено методологію CWA 18150, яка дозволяє об'єктивно порівнювати системи детекції, відстеження та ідентифікації (DTI)[5].

Методологія CWA 18150 базується на ризик-орієнтованому підході та аналізі стандартних сценаріїв загроз, що охоплюють аеропорти, в'язниці та об'єкти енергетики. Оцінка проводиться за декількома ключовими параметрами, які дозволяють правоохоронним органам приймати обґрунтовані рішення про закупівлю обладнання.

Документ має на меті забезпечити відкриту архітектуру для користувачів, щоб вони могли легко проводити об'єктивні якісні та кількісні порівняння між різними системами C-UAS. Загалом було зібрано та проаналізовано 823 інциденти з дронами з усього світу, щоб виявити тенденції та висвітлити будь-які прогалини, які необхідно усунути, щоб забезпечити єдиний та скоординований підхід до загрози, яку спричиняють дрони, у всіх державах-членах.

Ця методологія передстандартного тестування повністю зосереджена на аспектах виявлення, відстеження та ідентифікації (DTI) «ланцюжка знищення» протидії БПЛА, з акцентом

на якісній та кількісній оцінці систем ДТІ, налаштованих як інтегровані рішення, які представлені кінцевим користувачам. Стандарт фокусується виключно на аспекті ДТІ «ланцюга ураження» (kill chain) і не охоплює методи нейтралізації (фізичне або радіоелектронне подавлення). Метою є досягнення більш скоординованого підходу до оцінки ефективності систем ДТІ та, зрештою, набагато кращого розуміння можливостей систем протидії БПЛА в мережі правоохоронних органів ЄС.

Цей документ орієнтований на різні зацікавлені сторони, надаючи практичну інформацію для галузі боротьби з БПЛА, правоохоронних органів та політиків. Для постачальників галузевих рішень він пропонує розуміння операційних потреб та вимог до продуктивності кінцевих користувачів, а також представляє стандартизований спосіб тестування та повідомлення вимог до продуктивності. Для кінцевих користувачів CWA-18150 демонструє спосіб розробки та перевірки специфікацій вимог для прийняття кращих рішень щодо закупівель. Він також пропонує стандартизований підхід до вимірювання продуктивності, щоб забезпечити відповідність рішень боротьби з БПЛА операційним потребам. Для політиків він дозволяє краще зрозуміти ландшафт боротьби з БПЛА та можливості систем контролю БПЛА за допомогою стандартизованих методів тестування [6].

Стандартні сценарії використання в документі CWA 18150:2024 є основою для методології тестування систем протидії БПЛА (C-UAS). Вони розроблені для відображення реальних загроз у цивільному секторі та згруповані у три основні категорії:

- Чутливі об'єкти та критична інфраструктура. Категорія охоплює стаціонарні об'єкти, порушення повітряного простору яких за допомогою БПЛА може призвести до значних матеріальних збитків, дестабілізації функціонування систем життєзабезпечення або загрози життю та здоров'ю людей. Для цієї категорії характерні підвищені вимоги до надійності виявлення, точності ідентифікації та стійкості до завад. До зазначеної категорії віднесено сценарії захисту пенітенціарних установ, аеропортів, атомних електростанцій та урядових будівель. Загрози варіюються від кримінальних дій (доставка заборонених предметів) і грубої небережності до цілеспрямованих диверсійних або терористичних атак, зокрема із застосуванням вибухових пристроїв. Втілення цих сценаріїв характеризуються високими інтегральними показниками ризику, що зумовлює необхідність багатоканального супроводження, здатності до виявлення групових атак та роботи в умовах обмеженої видимості (нічний час, складні метеоумови);

- Захист громадських місць і масових заходів. Ця категорія об'єднує сценарії, пов'язані із забезпеченням безпеки великих скупчень людей у відкритих або напіввідкритих просторах. Основною особливістю цієї групи є висока соціальна значущість потенційних наслідків інцидентів, навіть за відносно невеликих технічних параметрів БПЛА. До цієї категорії належать сценарії захисту стадіонів, концертів просто неба, політичних мітингів та міжнародних самітів;

- Охорона державних кордонів. Означена категорія охоплює сценарії що передбачають роботу на великих площах та виявлення дронів, що використовуються для контрабанди або незаконного перетину. Основними загрозами у цьому випадку є використання БПЛА для контрабанди, розвідки та незаконного перетину кордону.

Аналіз сценаріїв дозволяють не лише оцінювати системи, а й формувати конкретні функціональні вимоги (наприклад, здатність виявляти другий дрон під час супроводу першого) та

вимоги до продуктивності (наприклад, робота в режимі 24/7 у складних погодних умовах).

У 2025 році Інтерпол провів серію навчань IDICE (INTERPOL Drone Incursion Exercises), які стали найбільшими за всю історію Організації. Заходи в Севільї (травень) та Сан-Дієго (вересень) об'єднали представників понад 50 національностей. Основною відмінністю цих навчань від попередніх став перехід до тестування в динамічних, непередбачуваних міських умовах замість закритих полігонів.

У Севільї особлива увага приділялася захисту VIP-кортежів та критичної інфраструктури порту в умовах активного радіочастотного шуму міста. Навчання включали складні сценарії, де червона команда (Red Team) імітувала тактику зловмисників, включаючи використання роїв дронів та засобів радіоелектронної боротьби проти систем захисту. Успіх IDICE 2025 продемонстрував, що багатонаціональна співпраця є єдиним шляхом до створення безпечного неба.

Для Інтерполу дрон є насамперед цінним джерелом цифрової інформації. Лабораторія цифрової криміналістики (Digital Forensics Lab) активно працює над підвищенням кваліфікації експертів у країнах-членах. Наприклад, у 2025 році було проведено масштабне навчання для фахівців із Киргизстану у співпраці з UNODC та UNOCT, де фокус був на декуванні телеметрії та відновленні видалених даних про польоти [7].

Окремим напрямком діяльності Інтерполу є забезпечення безпеки стадіонів. Інтерпол рекомендує інтегрований підхід, що поєднує технічні засоби з чіткими операційними процедурами (SOP) та концепцією операцій (CONOPS). Це дозволяє створити безперервний цикл захисту, адаптований до конкретного об'єкта [8].

Інтерпол не лише бореться з неправомірним використанням БПЛА, а й активно підтримує їх впровадження в поліцейську практику. Програма «Drone as First Responder» (DFR), яка пілотується NYPD, демонструє майбутнє екстреного реагування. Автономні дрони здатні прибувати на місце виклику протягом лічених хвилин, часто випереджаючи наземні патрулі, та транслювати відео в реальному часі безпосередньо офіцерам [9].

Висновок. У ході дослідження встановлено, що протиправне використання безпілотних літальних апаратів набуло транснаціонального характеру та створює комплексні загрози громадській і міжнародній безпеці. Зазначені виклики потребують скоординованих міжнародно-правових механізмів реагування, що поєднують правове регулювання, технологічні рішення та інституційну співпрацю між державами.

Доведено, що Міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерпол) відіграє ключову роль у формуванні глобальної системи протидії протиправному використанню БПЛА, забезпечуючи обмін інформацією, розробку рамкових протоколів реагування та підвищення спроможностей національних правоохоронних органів. Інституційні механізми Інтерполу, зокрема діяльність Центру інновацій і цифрової криміналістики, сприяють переходу від фрагментарних заходів до системного управління ризиками.

Обґрунтовано, що використання ризик-орієнтованих методологій і стандартних сценаріїв загроз, зокрема в межах CWA 18150, створює підґрунтя для об'єктивної оцінки систем протидії БПЛА (C-UAS) та формування чітких вимог до їх ефективності. Зроблено висновок про необхідність інтеграції міжнародних стандартів і практик Інтерполу в національні правові системи, що є особливо актуальним для України в умовах зростання безпекових викликів.

Література:

1. INTERPOL Innovation Centre. INTERPOL. URL: <https://www.interpol.int/How-we-work/Innovation/INTERPOL-Innovation-Centre> (дата звернення: 21.01.2026).
2. Статут Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол: Закон України від 10.12.1992. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_142#Text (дата звернення: 21.01.2026).
3. Framework for responding to a drone incident. World Police Summit. URL: <https://worldpolicesummit.com/framework-for-responding-to-a-drone-incident/> (дата звернення: 21.01.2026).
4. INTERPOL carries out full-scale drone countermeasure exercise. INTERPOL. 2021. URL: <https://www.interpol.int/News-and-Events/News/2021/INTERPOL-carries-out-full-scale-drone-countermeasure-exercise> (дата звернення: 21.01.2026).
5. Project Courageous will develop a standardized test methodology for detecting, tracking and identifying illicit drones. INTERPOL. URL: <https://www.interpol.int/How-we-work/Innovation/Projects/Project-Courageous> (дата звернення: 21.01.2026).
6. The COURAGEOUS project publishes a preliminary standard for UAV countermeasure testing methodology. URL: <https://cuashub.com/uk/%d0%b7%d0%bc%d1%96%d1%81%d1%82/pre-standard-agreement-published-for-counter-uas-testing/> (дата звернення: 21.01.2026).
7. UNODC, Interpol, and UNOCT Empower Kyrgyz Law Enforcement Agencies with State-of-the-art UAS Digital Forensics Skills. URL: <https://www.unodc.org/roca/en/NEWS/2025/unodc--interpol--and-unoct-empower-kyrgyz-law-enforcement-agencies-with-state-of-the-art-uas-digital-forensics-skills.html> (дата звернення: 21.01.2026).
8. STADIA PROTECTION AND MITIGATION FROM DRONE INCURSION AND THREATS. URL: [file:///C:/Users/User/Downloads/Guidelines%20for%20Testing%20and%20Evaluation%20of%20C-UAS%20Capabilities-October%202023%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/Guidelines%20for%20Testing%20and%20Evaluation%20of%20C-UAS%20Capabilities-October%202023%20(1).pdf) (дата звернення: 21.01.2026).
9. Innovation Snapshots Feb 2025. URL: [file:///C:/Users/User/Downloads/Innovation%20Snapshots%20Volume%205%20Issue%201%20FEB%202025%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/Innovation%20Snapshots%20Volume%205%20Issue%201%20FEB%202025%20(1).pdf) (дата звернення: 21.01.2026).

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

Anosienkov A., Mukoida R. International legal mechanisms of interpol's activities in the field of combating the illegal use of uavs

Summary. The article examines the international legal mechanisms of the International Criminal Police Organization (INTERPOL) in the field of combating the illegal use of unmanned aerial vehicles (UAVs). The transformation of threats associated with the use of drones in transnational crime, terrorist activities and violations of public security is analyzed, and the role of INTERPOL in forming a coordinated international response to these challenges is also determined. The legal principles of INTERPOL's activities in accordance with its Statute are disclosed, in particular the principles of international police cooperation, information exchange between member states and political neutrality. Special attention is paid to the activities of the Interpol Innovation Center as an institutional platform for developing methodological recommendations, conducting international exercises and implementing innovations in the field of digital forensics.

The article analyzes the framework protocols for responding to drone incidents and the CWA 18150 pre-standard testing methodology, which is based on a risk-based approach and standard threat scenarios. The importance of classifying scenarios by categories of protection objects for the formation of functional and performance requirements for counter-UAS systems (C-UAS) is shown. The need to integrate international standards and practices of digital forensics into national legal systems, in particular Ukraine, is emphasized.

Key words: Interpol, unmanned aerial vehicles, international law, counter-crime, C-UAS, public safety, scenario classifications (C-UAS), international police cooperation.

Дата першого надходження статті до видання: 23.03.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 19.04.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 27.05.2026